BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm006569

Dane szczegółowe

Właściciel:	**mst28**
Kraj:	**Polska**
Okres historyczny:	**II wojna światowa (Polska)**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**stal**
Materiał rewersu:	**stal**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Wytwórca:	**! Bez sygnatur wytwórcy**
Średnica:	**21.5 mm**
Typ uszka:	**drut**
Rant:	**●--_**
Profil:	**(| - dwuwarstwowy, wypukło-płaski**

Występujące elementy

- korona [otwarta; 3-pałki]
- orzeł

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-18 10:21**

Opis guzika btrm006569

Polski guzik wojskowy wzór 1943, wczesna odmiana
© *buttonarium.eu*

Awers przedstawia orła w koronie otwartej, według wzoru 1928, z pojedynczym, wypukłym przetłoczeniem na obrzeżu guzika. W późniejszym okresie wprowadzono nowy wzór orła bez korony (tzw. *kuricę*).

Rewers bez sygnatur wytwórcy oraz z ruchomym, częściowo chowanym do środka guzika, uszkiem.

Ciekawostka
Guziki tego typu najczęściej posiadały ruchome i częściowo chowane do środka uszka, dzięki temu metalowe uszko nie uwierało żołnierza w ciało, kiedy guzik został dociśnięty pasem czy oporządzeniem.

Przeznaczenie i datowanie
Guzik ten jest najprawdopodobniej wczesną wersją guzika określanego mianem ***wzór 1943***. Guzik ***wzór 1943*** przedstawiał orła bez korony (tzw. *kuricę*) i został zaprojektowany dla 1 Polskiej Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, która została sformowana w maju 1943 roku, w Sielcach nad Oką na terenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR).
Orzeł ten został zaprojektowany przez Janinę Broniewską, nawiązywał do wizerunku neogotyckiego orła z sarkofagu Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego znajdującego się w Katedrze Płockiej. W założeniach miał on nawiązywać do tradycji piastowskich, lecz miał nie posiadać tarczy amazonek ani korony. Broniewska szukała wzoru orła bez korony i znalazłszy go na reprodukcji z katedry w Płocku uznała go za piastowskiego. Nie wiedziała, iż grobowiec ten powstał dopiero w 1825 wg. projektu Zygmunta Vogla, na zamówienie bp. Adama Michała Prażmowskiego, który pragnął złożyć odnalezione szczątki polskich władców w nowym, godnym miejscu. Rewersy tych guzików, które były wykonane ze stali malowano czarną, ochronną farbą. Awersy guzikw dla zwykłych żołnierzy były malowane farbą ochronną w kolorze zielonym. Odnotowane średnice guzików: 15 i 22 mm.

Ciekawostka
Znane są podobne guziki, wykonane według wzoru 1943, ale wyprodukowane w Łodzi ok. 1946 roku - patrz tutaj.

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska
Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999
Wikipedia.pl - 1 Warszawska Dywizja Piechoty
Wikipedia.pl - Piechota polska na froncie wschodnim
Wikipedia.pl - Polski orzeł wojskowy
Wikipedia.pl - Polskie Siły Zbrojne w ZSRR (1943-1944)

Wytwórca: ! Bez sygnatur wytwórcy

Starsze guziki nie były w ogóle sygnowane, zdecydowana większość guzików wykonanych techniką odlewu też nie posiadała oznaczeń wytwórcy. Niektórzy producenci nie podpisywali swoich wyrobów lub tylko czasowo ich nie znakowali (np. na początku swojej działalności). Francuskie guziki wojskowe, z okresu wojen napoleońskich, przeważnie nie były sygnowane, zwłaszcza te z uszkiem typu *koszyczek*. Współczesne, cywilne guziki ozdobne w zdecydowanej większości nie posiadają żadnych oznaczeń wytwórcy. Na podstawie braku sygnatury trudno wyciągać jakiekolwiek wnioski na temat wytwórcy, czy chociażby kraju pochodzenia. Jedyną podpowiedzią jest budowa guzika, która w pewnych sytuacjach może być pomocna w przypisaniu danego guzika do producenta, kraju, czy epoki.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:45**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.05.05